O REVISTĂ DE ISTORIE MILITARĂ

CONSTANTIN ȘERBAN

Continuînd o tradiție veche de mai bine de trei decenii, colectivul Muzeului militar central din București publică primul număr al unei culegeri de studii și materiale (Studii și materiale de muzeografie și istorie militară, M.M.C., nr. 1—1968, 248 p.) rezultat al muncii de cercetare științifică desfășurată în ultimul deceniu, cînd, această importantă instituție muzeistică s-a reorganizat pe noi baze metodologice. Publicația — menită să aibă un caracter de periodic —, cuprinde un Cuvînt înainte semnat de colonel Victor Militaru directorul Muzeului, în care sînt arătate printre altele și principalele probleme ce urmează să stea în atenția tuturor cercetărilor trecutului nostru militar; urmează apoi un număr apreciabil de studii și materiale — împărțit în două grupe — precum și cîteva recenzii.

În prima grupă de lucrări intitulată Istoria și arta militară sînt abordate probleme variate și interesante. C. Căzănișteanu prezintă Istoricul Muzeului militar central de la apariția primelor colecții expuse în cadrul Expoziției naționale din anul 1906 pînă în prezent, subliniind principalele etape în organizarea și funcționarea acestei instituții. D. Tudor face o analiză a descoperirilor arheologice recente de la Stolniceni (Vîlcea) pe baza cărora delimitează în timp și spațiu Centrul militar roman de la Buridava cu toate problemele sale de organizare militară, Mircea D. Matei și Lucian Chițescu studiază unele Probleme istorice în legătură cu fortificația mușatină și cu așezarea orășenească de la Roman, în care autorii aduc noi elemente în problema genezei orașelor medievale moldovenești. Carol König întocmește un Scurt istoric al evoluției armelor de foc portative (sec. XIV-XVIII) pe plan european, cu exemplificări din colecțiile muzeului, iar Cristian M. Vlădescu publică Încercări asupra periodizării și tipologiei armelor albe medievale occidentale (sec. XV — XVIII) pe baza acelorași colecții din Muzeu. O categorie de articole, tot din această grupă, se referă la istoria artei militare românești în epoca modernă. Astfel, Elena Popescu și C. Căzănișteanu aduc date noi despre Formarea și rolul oștirii nepermanente și al taberei de la Rîureni în cuprinsul revoluției muntene de la 1848, V. I. Mocanu prezintă cu multă sensibilitate Figuri de eroi din războiul pentru independență din 1877—1878 (ca de ex. căpitan Leon Cracalia, căpitan Vasile N. Panu, sublocotenent George Valentineanu, sergentul Marin Georgescu), Gh. Romanescu evocă cu multă competență Bătălia de la Mărășești la a 50-a aniversare iar V. I. Mocanu înfățișează în articolul Eroismul ostașilor români acum o jumătate de secol cîteva exemple din viața, activitatea și lupta unor ofițeri și subofițeri români căzuți eroic pe pămîntul țării noastre în 1916.

În a doua grupă de articole sînt studiate unele probleme de muzeografie. Sumarul cuprinde la acest capitol: Melania Petcu — I. D. Negulici și Gh. Tatarescu în Muzeul militar central; Cristian M. Vlădescu — Contribuții la cunoașterea uniformelor de cavalerie din perioada domniei lui Alexandru I. Cuza — 1859—1866; A. Moldoveanu — Probleme ale conservării științifice a patrimoniului muzeistic; A. Lăpășteanu — Din experiența muncii de cercetare științifică și de colectare de mărturii privind eroismul ostașilor români și al oamenilor muncii în timpul insurecției naționale antifasciste și al războiului antihitlerist, Maria Radovici — Noi obiecte intrate în patrimoniul Muzeului în ultimii ani.

Volumul se încheie cu cîteva recenzii privind lucrări de muzeografie militară apărute în Germania, Anglia, Polonia etc. Interesantele lucrări publicate, alcătuite pe bază de materiale de arhivă și de muzeu, varietatea problemelor ridicate de autorii lor, numeroasele ilustrații, grafice, schițe și scheme ce le însoțesc, sînt de bun augur noii publicații cu caracter muzeistic, prin care se aduce o prețioasă contribuție în domeniul cercetării istoriei militare românești și europene.

MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ AL R.S. ROMÂNIA PREZENTAT DE EDITURA MERIDIANE

În Editura Meridiane au apărut, în ultimii ani, o serie de publicații cuprinzînd scurte prezentări ale celor mai importante muzee etnografice din țară [1]. Ultima din această serie, avînd textul semnat de Marcela Focșa, este consacrată Muzeului de artă populară din București [2]. După o scurtă introducere asupra activității acestuia, cititorului i se înfățișează patrimoniul muzeistic care cuprinde peste 40 000 de obiecte. Sînt trecute în revistă principalele colecții, grupate pe criteriul materiei prime sau al funcționalității, consacrîndu-se fiecăreia o succintă caracterizare, prin care se subliniază valoarea colecției și importanța ei pentru istoria culturii și a artei populare românești.

Vorbind despre colecția de ceramică, cu cele trei mari grupe — ceramica neagră, roșie nesmălțuită și smălțuită — autoarea se oprește la principalele centre de ceramică românească și a naționalităților conlocuitoare, cu mențiuni speciale asupra plas-

[1] „Muzeul Satului", de Gh. Focșa, București, 1962, „Arta populară în Muzeul Brukenthal", text de Cornel Irimie, București, 1964, „Muzeul Etnografic al Moldovei, Iași", de Gh. Bodor, București, 1965, „Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj", text de Valeriu Butură, București, 1966.

[2] „Muzeul de artă populară al Republicii Socialiste România", București, 1967.

https://biblioteca-digitala.ro

ticii populare: jucăriile și ulcioarele de nuntă.

Colecția de obiecte din lemn este prezentată pe categorii de obiecte, cu o privire specială asupra pieselor de mobilier, uneltelor și obiectelor de uz. Sînt incluse aici și împletiturile.

Țesăturile de interior sînt grupate în două sectoare principale: 1. țesături de lînă — capitol tratat pe larg de către autoare; 2. țesături din pînză de cînepă, in și bumbac. Autoarea acordă o deosebită atenție prezentării lăicerelor și scoarțelor, subliniindu-le trăsăturile caracteristice pe zone etnografice și provincii istorice.

În legătură cu colecția de port se stăruie, îndeosebi, asupra acelor categorii care sînt mai bine reprezentate în depozite, cum ar fi, de pildă, cămășile brodate din Oltenia, Muntenia și Moldova, colecția de cojoace etc. Se fac unele referiri și la costumele aparținînd naționalităților conlocuitoare.

Una dintre colecțiile cu un caracter mai deosebit o constituie icoanele pe sticlă, dintre care multe datate, provenind din principalele centre din Transilvania. Valoroasă este și colecția de ouă încondeiate ca și aceea de cruci și pistornice sculptate din lemn și piatră și cu o mare valoare artistică, multe dintre ele datate (cel mai vechi poartă data de 21 aprilie 1662).

Lucrarea prezintă și cele două colecții speciale cuprinse în patrimoniul Muzeului de artă populară, respectiv obiectele de artizanat — produse ale atelierelor UCECOM, ale industriei ușoare și creații ale unor artiști membri ai Fondului Plastic și ai Uniunii Artiștilor Plastici. Colecția este grupată pe genuri de artă decorativă, unele piese fiind semnate de artiști cunoscuți, ca Aurelia Ghiață, Ella Cancicov, Mimi Podeanu, Mimi Lăzărescu și alții; colecția de artă populară și artizanat din diverse țări străine, constituită pe baza schimburilor de obiecte și din darurile primite de către muzeu de la diferite instituții culturale din străinătate. La acestea s-a adăugat o interesantă serie de costume și țesături din Balcani, cele mai multe aparținînd macedonenilor așezați în diferite ținuturi din sudul Dunării.

În încheiere se dau cîteva informații asupra fondului documentar al Muzeului alcătuit din 7 000 de cărți de specialitate, peste 450 colecții de reviste, 3 500 diapozitive, 20 000 de clișee fotografice și diafilme și cîteva sute de stampe. În concluzie se subliniază că datorită activității și bogatei sale colecții, Muzeul de artă populară al R. S. România este situat printre cele mai importante instituții de acest gen din țară.

Redactarea elevată a textului, ilustrația adecvată, cu piese reprezentative din colecțiile Muzeului, ca și ținuta grafică îngrijită constituie un veritabil succes editorial, ale cărui merite revin deopotrivă autorului și editurii.

SILVIA ZDERCIUC,
GEORGE ANANIA

O EXPOZIȚIE DE ARTĂ POPULARĂ ROMÂNEASCĂ LA HAVANA-CUBA

Succesele obținute de expozițiile românești peste hotare, oglindite de altfel și în aprecierile elogioase ale diferitelor personalități de seamă din domeniul științei și culturii, precum și solicitările tot mai dese din partea a numeroase țări a unor astfel de manifestări, dovedesc utilitatea și necesitatea organizării și pe viitor a expozițiilor, avantajele concrete ce se pot obține de pe urma cooperării internaționale și în acest sector de activitate.

La organizarea unora dintre aceste expoziții, colectivul Muzeului de artă populară al R.S. România a adus un aport important prin elaborarea tematicilor, selecționarea exponatelor din colecții și achiziții de pe teren, prin întocmirea întregului material documentar și ilustrativ etc. Multe din expozițiile de artă populară precum și colecții de schimb au fost realizate cu material din colecțiile Muzeului și de către colectivul acestuia.

La începutul acestui an a fost organizată o expoziție de artă populară românească în Republica Cuba.

Deschiderea oficială a expoziției a avut loc la galeria „Centro de arte" din Havana în prezența unei numeroase asistențe.

Inaugurată de Vasile Mușat, ambasadorul R. S. România în Republica Cuba, expoziția s-a bucurat de prezența unor mari personalități, între care menționăm pe Tomas Oliva, director în Consiliul Național de Cultură, Jean Baptiste de Weck, directorul Centrului regional UNESCO, membrii delegației române la Congresul Cultural de la Havana, precum și alte delegații străine, reprezentanții diplomatici ai Albaniei, Canadei, R. P. Chineze, R. D. Germane, Guineei, Italiei, R. P. Mongole, R. P. Ungare, U.R.S.S., Misiunea Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud și alții.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Tomas Oliva, care a subliniat semnificația și importanța pentru poporul cubanez a legăturilor culturale care unesc cele două țări și a adus salutul gazdelor cu prilejul acestui eveniment, caracterizîndu-l ca „un mijloc eficace pentru o cunoaștere mai bună de către poporul nostru a valorilor artistice ale națiunii române".

Expoziția a constituit o trecere în revistă a creației artistice populare românești, cuprinzînd piese dintre cele mai reprezentative de arhitectură, mobilier, obiecte de uz casnic, unelte, toate frumos împodobite cu crestături, ceramică, țesături și broderii,

https://biblioteca-digitala.ro